

Charter local4local

Versie 1.0

Datum: Maart 2024

Disclaimer: Dit charter bevindt zich nog in de Local4Local Pilot fase.

Charter Local4Local

Preambule

Wij, de ondertekenaars van dit charter zijn democratische energiegemeenschappen ¹.

Wij stellen dit charter vast om de zeggenschap over de energiestromen en geldstromen van de productiemiddelen van energie door de leden van energiegemeenschappen te borgen, de samenwerking tussen energiegemeenschappen te bevorderen en de collectieve kracht van de energiegemeenschappen te versterken. Wij beogen een rechtvaardige en democratische energiemarkt mogelijk te maken. Daarnaast hebben wij als doel het vergroten van de duurzaamheid in zijn algemeenheid en het bevorderen van de leefbaarheid van de omgeving van onze projecten.

Doel van dit charter

In 2022 is er een situatie ontstaan waardoor de afhankelijkheid van de internationale energiemarkt de bestaanszekerheid voor Nederlandse burgers en bedrijven in het gedrang kwam. Met name kwetsbare huishoudens werden zwaar geraakt. De energiegemeenschappen hebben gezamenlijk besloten om te werken aan een nieuw marktmodel waarin lokaal opgewekte stroom lokaal geleverd kan worden om de afhankelijkheid van de internationale markt te verminderen en een stabiele en eerlijke kostprijs (kostprijs+) te leveren aan de leden van de energiegemeenschappen. Transparantie ten aanzien van de totstandkoming van die prijs is daarbij een essentiële voorwaarde.

Dit nieuwe marktmodel en de samenwerking binnen en tussen energiegemeenschappen is, samengevat, gebaseerd op de volgende waarden:

- Energie is een basisbehoefte
- Duurzaam opgewekte energie gebaseerd op hernieuwbare bronnen
- Bijdragen aan lokale betrokkenheid
- Geen winst oogmerk, maar wel met oog voor continuïteit van de energiegemeenschap
- Eigendom van productie en democratisch zeggenschap
- Transparantie en eerlijkheid in prijs en proces

Gezamenlijk is besloten de basisprincipes van dit model en de samenwerking binnen en tussen de energiegemeenschappen vast te leggen in een gemeenschappelijk charter.

1) Toegang tot energie

- a. Alle leden binnen een energiegemeenschap hebben gelijke rechten op toegang tot energie tegen kostprijs+.
- b. De toegang tot energie staat los van investeringen van het lid in de coöperatieve productie-eenheden;
- c. De energiegemeenschap maakt een interne rechtvaardige verdeling van de beschikbare duurzame energie onder haar leden, en daarbij werkt ze er actief aan om kwetsbare huishoudens ook toegang te geven tot energie voor stabiele en eerlijke kostprijs+
- d. Binnen bovenstaande principes voeren energiegemeenschappen hun eigen toegangsbeleid voor leden en bepalen zelf hun verdeelsleutel van de beschikbare energie. Dit beleid wordt vastgesteld in hun algemene leden vergadering, is transparant en openbaar beschikbaar.

¹ Energiegemeenschap (Zoals gedefinieerd in de nieuwe Energie wet): juridische entiteit die ten behoeve van haar leden, vennoten of aandeelhouders activiteiten op de energiemarkt verricht en als hoofddoel heeft het bieden van milieuvoordelen of economische of sociale voordelen aan haar leden, vennoten of aandeelhouders of aan de plaatselijke gebieden waar ze werkzaam is, en niet is gericht op het maken van winst;

Charter Local4Local

- e. Energiegemeenschappen hanteren een laagdrempelig toegangsbeleid voor nieuwe leden. Kosten van het lidmaatschap, reflecteren maximaal de werkelijke kosten van het lidmaatschap.

2) Transparantie en zelfregulering

- a. De energiegemeenschap verschaft transparantie in (reken) modellen en financiën en besluitvorming over de totstandkoming van de kostprijs+ van de energie aan zijn leden en aan andere energiegemeenschappen die dit charter hebben ondertekend.
- b. Energiegemeenschappen zijn solidair met elkaar, ze leveren aan elkaar tegen een onderling vastgestelde kostprijs+ methode voor energiegemeenschappen onderling. De onderling te verrekenen kostprijs+ kan afwijken van de interne kostprijs+.
- c. Energiegemeenschappen delen kennis met elkaar in gepaste transparantie met andere energiegemeenschappen die dit charter hebben ondertekend. Vanuit die benadering maakt zij ook afspraken met haar partners en marktpartijen.
- d. Energiegemeenschappen monitoren het energieverbruik van de leden. Deze monitoring is transparant voor leden en dienstbaar aan het optimaliseren van de balans tussen vraag en aanbod, en helpt bij de interne regulering tussen leden en energiegemeenschappen onderling.

3) Samenwerking met anderen

- a. Energiegemeenschappen kunnen samenwerken en ook onderling energie delen tegen kostprijs+.
- b. Energiegemeenschappen kunnen ook samenwerken met andere partners (die dit charter niet hebben ondertekend), zolang de afspraken uit dit charter maar gerespecteerd worden. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat er met externe partijen afspraken worden gemaakt die vallen onder een NDA. Het is de verantwoordelijkheid van de energiegemeenschap om te beoordelen of dit niet in conflict is met de regels t.a.v. transparantie.
- c. Energiegemeenschappen delen kennis met andere energiegemeenschappen die dit charter hebben ondertekend.
- d. Energiegemeenschappen zijn transparant en eenduidig over hoe en met wie ze energie delen en/of samenwerken.

4) Kostprijs+

- a. Energiegemeenschappen bepalen zelf hun eigen kostprijs+. De berekening van deze kostprijs+ is transparant.
- b. Het besluitvormingsproces van de kostprijs+ wordt vastgesteld in de algemene ledenvergadering van de energiegemeenschap.
- c. Ondertekenaars van dit Charter committeren zich te houden aan collectief vastgestelde regels voor verantwoording². Het doel is meer transparantie en controle voor de leden makkelijker te maken en om tussen energiegemeenschappen kosten te kunnen benchmarken met als doel gezamenlijk de kostprijs+ voor energiegemeenschappen te verlagen.³

² Denk hierbij aan een format waarin ingrediënten van de berekening worden benoemd. Deze regels voor verantwoording moeten nog opgesteld worden door het programma Local4Local en goedgekeurd worden door de ondertekenaars van dit charter.

Charter Local4Local

- d. De kostprijs+ is de prijs die bij energiedelen betaald wordt voor de energie. Het is opgebouwd uit onder andere: alle kosten voor het opwekken van de energie gebaseerd op uniforme principes, minus subsidies en overige bijkomende inkomsten, de bijkomende bedragen voor beheer, reservering voor continuïteit van de gemeenschap, toekomstige ontwikkelingen, de vergoeding voor participanten (investeerders), vergoedingen aan omgeving, etc.
- e. De kostprijs+ kan per energiegemeenschap verschillen, en wordt op een transparante en controleerbare manier bepaald door de energiegemeenschap.

5) Arbitrage

- a. Energiegemeenschappen zijn juridische entiteiten en zullen in hun statuten hebben vastgesteld hoe zijn interne onenigheid willen oplossen.
- b. Energiegemeenschappen die het Charter ondertekenen stemmen in met arbitrage voor onderlinge onenigheid.
- c. Zij committeren zich aan de uitkomsten van een arbitragecommissie, tenzij de statuten van hun eigen gemeenschap daarmee in strijd zijn. Wanneer een geschil onder het reguliere zakelijke recht valt, zoals bijvoorbeeld wanbetaling, kan de gang naar de rechter niet belemmerd worden.
- d. Het functioneren van de arbitragecommissies worden vastgelegd in reglementen die worden vastgesteld door de ondertekenaars.
- e. Deze arbitragecommissies zien ook toe of de ondertekenaars zich houden aan dit charter.
- f. De toegang tot deze arbitragecommissies zijn laagdrempelig en tegen minimale kosten.

6) Data, algoritmes, systemen en diensten

- a. Data blijft altijd van de eigenaar⁴. De eigenaar kan zijn data delen via een dataverwerkersovereenkomst. Daarin staat beschreven welke data gedeeld wordt, en voor welk doel. Misbruik⁵ van data is niet toegestaan.
- b. Binnen de energiegemeenschappen ontwikkelde algoritmes en systemen zijn onder een opensource licentie beschikbaar voor andere energiegemeenschappen.
- c. Diensten die samen met energiegemeenschappen ontwikkeld zijn, worden via een kostprijs+ methodiek beschikbaar gesteld aan andere energiegemeenschappen.

⁴ De eigenaar van de aansluiting waar de meter is geplaatst: dus de bewoner of het bedrijf, etc.

⁵ Misbruik zien we hier met een ruime betekenis, maar in ieder geval gebruik buiten de toegestane doelen uit de dataverwerkersovereenkomst, en ook gebruik van de data voor eigen commercieel gewin dat niet ten gunste van de energiegemeenschappen data-eigenaar komt (tenzij dit past bij de doelen van de dataverwerkersovereenkomst).

Charter Local4Local

Onderteken pagina

Vaststelling:

“Deze charter is vastgesteld door de stuurgroep van het local4local project (de leden van de energiegemeenschappen van de stuurgroep hebben al bij de ALV ingestemd of moeten nog instemmen). Hierin zijn alle coöperaties die een pilotproject uitvoeren en Energie Samen vertegenwoordigd. Deze charter zal in eerste instantie gebruikt worden in de pilots om ervaring mee op te doen en is dus aan verandering onderhevig. Hou daarom de website van Energie Samen en/of Local4local in de gaten voor de laatste versie.”

Disclaimer: Dit charter bevindt zich nog in de Local4Local Pilot fase.

Charter Local4Local

Bijlage 1: beheer en aanpassingen aan dit charter

Dit charter wordt in eerste instantie beheerd door het Local4Local programma. Aan het einde van het Local4Local programma zal het beheer over het Charter overdragen worden aan Energie Samen. Tegen die tijd zullen onderstaande regels met betrekking op aanpassingen worden geactualiseerd.

7) Aanpassen van dit charter

Aanpassingen van dit charter kan in een vergadering van ondertekenaars waarvan ten minste twee derde van de ondertekenaars aanwezig is. Tot goedkeuring wordt met een gewone meerderheid besloten. Indien er geen quorum aanwezig is, kan een nieuwe vergadering van ondertekenaars worden uitgeschreven, waarbij alleen een gewone meerderheid nodig is.

- a. Een voorstel tot aanpassing wordt gedaan door ten minste drie ondertekenaars.
- b. Voorlopig wordt het beheer door het Local4Local programma uitgevoerd.
- c. Na het project zal het beheer bij Energie Samen liggen: zij zorgt voor het uitschrijven van een “vergadering van ondertekenaars”.

8) Ondertekening en ondertekenaars

- a. Energiegemeenschappen leggen het besluit van ondertekening van dit charter voor aan hun eigen algemene leden vergadering
- b. De ondertekenaars committeren zich ook aan het charter van Energie Samen, waarop dit charter voortbouwt.
- c. Ondertekenaars committeren zich aan dit charter en werken actief mee om dit charter te verspreiden, haar eigen leden te onderwijzen op hun rechten en plichten en elkaar onderling aan te spreken op de uitvoering van de commitment van dit charter
- d. Energie Samen houdt een lijst bij van ondertekenaars van het charter en publiceert deze op haar website.